

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 36C/141/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2109206662
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Smolko
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2109206662.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudcom JUDr. Martinom Smolkom, v právnej veci navrhovateľky: G. proti odporkyniam v 1. rade: T. právne zastúpené Mgr. Petrom Odehnalom, advokátom, Hlavná 42, 917 01 Trnava, o určenie existencie vecného bremena, takto

rozhodol:

Návrh sa zamieťa.

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporkyniam v 1. až 3. rade náhradu trov konania vo výške 99,50 eur za zaplatený súdny poplatok a vo výške 1.010,23 eur za trovy právneho zastúpenia, na účet právneho zástupcu odporkýň č. X., do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Právny predchodcovia navrhovateľky, pôvodní navrhovatelia v 1. rade Y. sa svojim návrhom doručeným súdu dňa 27.3.2009 domáhali určenia, že časť nehnuteľnosti v katastrálnom území D., zapísanej na LV č. XXX a označenej ako parcela č. XXXX/X - záhrady o výmere 1089 m², ktorá časť je zakreslená v geometrickom pláne G. červeným trojuholníkom je zaťažená vecným bremenom spočívajúcim v povinnosti vlastníkov pozemku označenom ako parcela č. XXXX/X k.ú. Lošonec t.rpieť prechod peši, motorovým vozidlom a nákladným vozidlom cez uvedenú časť ich pozemku na pozemok parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1250 m² zapísaný na LV č. XX pre kat. úz. Lošonec a tomu zodpovedajúcim oprávnení vlastníkov pozemku parc.č. XXXX/X ako i ďalších osôb využívať na uvedený účel hore uvedenú časť pozemku parc.č. XXXX/X ako prístupovú cestu k pozemku parc.č. XXXX/X v k.ú. Lošonec. Svoj návrh odôvodnili tým, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci Lošonec a označených ako parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1250 m² a rodinného domu súp. č. XXX postavenom na uvedenej parcele. Odporkyne sú každá v podiele 1/3-ina podielovými spoluvlastníkmi susediacich nehnuteľností medzi iným i nehnuteľnosti označenej ako parc.č. XXXX/X - záhrady o výmere 1089 m². K rodinnému domu, ktorý užívajú vedie nespevnená cesta, ktorá je už takmer 70 rokov využívaná ako prístupová cesta. Otec odporkýň S.k im začal brániť v prejazde po predmetnej lesnej ceste tvrdiac, že táto cesta je v spoluvlastníctve odporkýň. Opakovane dochádza k situáciám kedy odporkyne a ich otec im bránia v prístupe alebo v odchode autom po uvedenom úseku cesty na ich pozemok ako aj ďalším osobám prichádzajúcim k nim na návštevu. Za účelom zistenia skutočného stavu si dali dňa 2.2.2009 vypracovať geometrický plán, z ktorého skutočne vyplýva, že časť využívanej nespevnenej cesty pri jej vyústení, vstupe na pozemok parc.č. XXXX/X prechádza rožnou časťou parc.č. XXXX/X, ktorá je v spoluvlastníctve odporkýň. Predmetná časť pozemku je takmer 70 rokov využívaná ako prístupová cesta na parc. č. XXXX/X. Tento užívací stav bol dlhodobo rešpektovaný a nespochybnovaný a to i právnymi predchodcami odporkýň, ktorý si postavili svoje oplotenie na parc.č. XXXX/X rovnobežne s predmetnou cestou. Ďalej uviedli, že s ohľadom na vyššie tvrdený dlhodobý výkon práva spočívajúci vo využívaní časti parc.č. XXXX/X ako prístupovej cesty na parc.č. XXXX/X v ich prospech došlo v danom prípade k vzniku vecného bremena

spočívajúceho v povinnosti odporkýň trpieť aby cez časť parc.č. XXXX/X ako peši tak i vozidlami prechádzali navrhovatelia ako aj iné osoby. S odporkyňami sa pokúsili vec doriešiť mimosúdne avšak odporkyne s tým vyslovili nesúhlas, nakoľko odporkyne im bránia vo výkone práv, ktoré vznikli vydržaním na základe dlhodobého a nerušeného výkonu sú nútený podať za účelom ochrany dotknutých práv podať predmetný návrh na súd. Naliehavý právny záujem na vyššie uvedenom určení je podľa navrhovateľov daný tým, že len na základe takéhoto rozsudku správa katastra zapíše žiadané vecné bremeno na príslušný list vlastníctva a tak dôjde k zosúladieniu stavu faktického zo stavu právnym.

Odporkyne s návrhom nesúhlasili a žiadali ho ako nedôvodný zamietnuť.

Dňa 22.5.2009 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie odporkýň (č.l. 21 spisu) v ktorom vyjadrili nesúhlas s podaným návrhom a poukazujú na viaceré podľa ich názoru protiprávne konania navrhovateľa.

Dňa 14.8.2009 bol súdu doručený návrh navrhovateľov na nariadenie predbežného opatrenia v ktorom žiadali uložiť odporkyniam povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by bránili navrhovateľom a tretím osobám prechádzať peši, vozom, autom po prístupovej ceste nachádzajúcej sa na ich pozemku parc.č. XXXX/X k nehnuteľnosti navrhovateľov parc.č. XXXX/X.

Okresný súd Trnava uznesením č.k. 36C 141/2009 - 46 zo dňa 7.9.2009 nariadil predbežné opatrenie ktorým uložil odporkyniam v 1. až 3. rade povinnosť a to až do právoplatného rozhodnutia veci zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by bránili navrhovateľom a tretím osobám prechádzať peši, vozom, autom po prístupovej ceste nachádzajúcej sa na ich pozemku zapísanom na LV č. XXX pre k.ú. D. a označenom ako parc.č. XXXX/X k nehnuteľnosti navrhovateľov, ktorá nehnuteľnosť je zapísaná na LV č. XX pre katastrálne územie D. a označená ako parc.č. XXXX/X.

Dňa 28.3.2011 bolo súdu doručené písomné podanie odporkýň (č.l. 177 spisu) v ktorom okrem iného tvrdili, že právny predchodcovia navrhovateľa (rodina P.) ako aj ich právny predchodcovia (rodina H.) mali zabezpečené samostatné vchody, vstupy od prístupovej cesty, ktorá viedla po okraji týchto pozemkov po parc. č. XXXX - les. Spornú časť parcely dlhodobo využívajú na parkovanie motorových vozidiel ako aj napr. na uskladnenie stavebného materiálu. Zdôraznili, že navrhovatelia nikdy neboli dobromyseľní pri využívaní časti ich parcely na prechod a preto nikdy nemohli vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Dňa 12.4.2011 bolo súdu doručené písomné podanie navrhovateľov (č.l. 205 spisu), v ktorom opätovne uviedli, že vecné bremeno, ktorého určenia sa v konaní domáhajú vzniklo dlhodobým výkonom práva spočívajúcom vo využívaní časti pozemku odporkýň ako prístupovej cesty, čo má byť právny dôvod vydržania. Predpokladom dobromyseľnosti je presvedčenie osoby, ktorá cez pozemok prechádza, že tým pre seba ako vlastníka panujúceho pozemku toto právo zodpovedajúce vecnému bremenu vykonáva právom. Navrhovatelia takéto presvedčenie mali keď už ich právni predchodcovia prístupovú cestu dlhodobo využívali a nikto ich vo výkone práva nerušil.

Rozsudkom č.k.: 36C/141/2009-255 zo dňa 12.10.2011 súd návrh zamietol. Proti predmetnému rozsudku podali vtedajší navrhovatelia odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením č.k.: 9Co/40/2012-316 zo dňa 30.10.2012 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd okrem iného uviedol, že právny názor súdu o nedobromyseľnosti navrhovateľov Y. je predčasný. Navrhovatelia nadobudli nehnuteľnosti - rodinný dom s pozemkami na základe kúpnej zmluvy v roku 1967 od pôvodných vlastníkov, ktorí mali mať zabezpečený bezproblémový vstup do nehnuteľnosti (pritom pravdepodobne používali prechod cez sporný pozemok). To bol na strane navrhovateľov dôvod, prečo si mysleli, že im právo na bezproblémový vstup do nehnuteľnosti na ich pozemok patrí. V užívaní tejto prístupovej cesty nikto nikomu nebránil, naopak, ani samotní žalovaní nevedeli o tom, že by sa ich pozemok nachádzal na chodníku tvoriacom vstup - prechod k nehnuteľnosti odporcov, ktorý bol všetkými osobami vstupujúcimi na nehnuteľnosť navrhovateľov užívaný dovtedy, než odporcovia túto skutočnosť zistili a takéto jej užívanie znemožnili (zakázali). Svedčí o tom aj vybudovaný betónový plot, ktorý rešpektuje vstup navrhovateľov na ich pozemok (porovnaj č.l. 145-148 spisu). Preto je dôvodné od oboch procesných strán si vyžiadať podklady, na základe ktorých nadobudli vlastníctvo k ich nehnuteľnostiam.

Dňa 19.9.2013 (č.l. 370) bol súdu doručený návrh navrhovateľov v 1. rade Y. na zmenu účastníkov konania, ktorým navrhli pripustiť zmenu na strane navrhovateľov tak, že z konania obaja vystúpia a na ich miesto vstúpi ich dcéra G.. Svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 12.7.2012 previedli kúpnu zmluvou okrem iného aj nehnuteľnosti, parc. č. XXXX/X. a dom s.č. XXX na nej stojaci na svoju dcéru. Uznesením č.k.: 36C/141/2009- 376 zo dňa 1.10.2013 súd pripustil v zmysle § 92 ods. 3 O.s.p. zámenu navrhovateľov.

Rozsudkom č.k.: 36C/141/2009-400 zo dňa 22.1.2014 súd rozhodol tak, že určil, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXX pre okres Trnava, obec D., kat. úz. Lošonec označená ako parcela registra „C“ parc. č. XXXX/X - záhrady o výmere 1089 m² je v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne G., vyhotovenom dňa 2.2.2009, o celkovej výmere 61 m² zaťažená vecným bremenom, spočívajúcim v povinnosti vlastníkov tohto pozemku trpieť cez tento pozemok v uvedenom rozsahu prechod peši, motorovým vozidlom a nákladným vozidlom na pozemok - parcelu registra „C“ označenú ako parc. č. XXXX/X - zastavené plochy a nádvoria o výmere 1250 m² evidovaných na LV č. XX pre k.ú. D.. Proti predmetnému rozsudku podali odporcovia odvolanie, v ktorom okrem iného uviedli, že navrhovateľka G. a jej právni predchodcovia nemohli byť dobromyseľní v tom, že im patrí právo prechodu po pozemku odporcov. Navrhovateľka a jej právni predchodcovia doposiaľ neuviedli žiadny dôvod (domnelý právny titul), od ktorého by odvodzovali svoje právo prechodu cez pozemok odporkýň. Medzi základné okolnosti svedčiace o oprávnenosti držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu patrí aj okolnosť, či držiteľovi svedčí aj nejaký oprávnený nadobúdací titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže svedčiť o dobromyseľnosti nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vo vzťahu k pozemku odporcov. Samotný dlhodobý výkon práva prechodu nevypovedá nič o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti držby. Dlhodobý výkon práva je okolnosť, ktorou môže byť preukazované iba uplynutie vydržacej lehoty, pričom dobromyseľnosť držiteľa je potrebné skúmať vo vzťahu k celej lehote. Stavebné umiestnenie múru neznamenať rešpektovanie vstupu na pozemok navrhovateľky, ale múr je postavený v polohe, v ktorej sa nachádza, z dôvodu, aby počas stavebných prác mohli autá stáť na pozemku odporkýň, nakoľko na lesnej ceste - lesnom pozemku autá stáť nesmú. Cesta slúži len na prejazd. Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľka uviedla, že jej právni predchodcovia nadobudli nehnuteľnosť na základe kúpnej zmluvy v roku 1967 od pôvodných vlastníkov, ktorí mali mať zabezpečený bezproblémový vstup do nehnuteľnosti, a táto skutočnosť predstavovala dôvod, prečo si títo mysleli, že im právo na bezproblémový vstup na ich pozemok patrí a teda predstavovala právny titul oprávnenej držby. Z uvedených dôvodov boli jej právni predchodcovia oprávnene v domnení, že príjazdová cesta nebola verejnou cestou a slúžila výlučne im ako vlastníkom pozemku. Právny titul, o ktorý treba oprieť vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu právnymi predchodcami, sa týka skutkového omylu v otázke vlastníctva časti parcely odporkýň, ktorá zasahuje do predmetnej prístupovej cesty, ktorú je navrhovateľka oprávnená užívať. Tento omyl je objektívne ospravedlniteľný. O odvolaní rozhodol odvolací súd uznesením 9Co/97/2014-431 zo dňa 28.4.2015 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd okrem iného uviedol, že z hľadiska splnenia podmienok vydržania vecného práva je aj naďalej spornou otázkou oprávnenosti držby. Súd prvého stupňa sa mal zaoberať otázkou, či právni predchodcovia žalobkyne mohli byť so zreteľom na okolnosti prípadu dobromyseľní, že im právo prechodu patrí. Súd mal žiadať o predloženie všetkých nadobúdacích zmlúv už od roku 1941, z ktorých by bolo možné ustáliť skutkový stav v danej veci. Súd nemá doposiaľ zistené, či v nadobúdacej zmluve z roku 1941, ktorou právni predchodcovia navrhovateľky nadobudli vlastníctvo k parc. č. XXXX/X. od manželov P. bolo dojednané aj vecné bremeno, resp. či sa tam nachádza zmienka o prechádzaní na pozemok manželov P. na základe iného dôvodu ako je právo vecného bremena alebo či táto okolnosť bola opomenutá. V závere odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa v ďalšom konaní doplní dokazovanie v tom smere, že zistí, či u niektorého z právnych predchodcov žalobkyne (od roku 1941) existuje domnelý právny titul, na základe ktorého by bolo možné konštatovať oprávnenosť držby práva vecného bremena prechodu a prejazdu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, ich právnych zástupcov, svedkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to predovšetkým s výpismi z listov vlastníctva č. XX, a č. XXX, potvrdením Obecného úradu D., čestnými prehláseniami svedkov, kúpnu zmluvou zo dňa 26.10.1967, uzneseniami štátneho notárstva v Trnave č.k.: D 3/63-7, D 348/67-13, z notárskou zápisnicou NZ 547/67, N 545/67, rozhodnutím Štátneho notárstva v Trnave D 2371/83-24, pozemkovoknižnou vložkou č. XXX ako i s celým obsahom spisového materiálu a zistil nasledujúci skutkový a právny stav:

Pôvodný navrhovateľ v 1. rade Y. v konaní uviedol, že spolu s rodinou žije v susedstve odporkýň asi 20 rokov. Spočiatku mali normálne susedské vzťahy, neskôr asi pred dvomi rokmi sa tieto zhoršili a

vyvrcholili do takej miery, že otec odporkýň im začal brániť v prístupe k rodinnému domu, ktorý užívajú, cez jedinou prístupovú cestu, komunikáciu. Z inej strany prístup na pozemok možný nie je, nakoľko tento je ohraničený či už potokom, lesom alebo rolami. Prístupová cesta je lesná, vysypaná štrkom. Otec odporkýň mu uviedol, že časť prístupovej cesty, ktorá ústí na jeho pozemok sa nachádza na pozemku odporkýň. Do tej doby o tejto skutočnosti vedomosť nemal. Až následne potom sa obrátil na geodeta a zistil, že je tomu naozaj tak, že časť cesty zasahuje do pozemku odporkýň. Vec sa snažili riešiť aj mimosúdne, chceli sa vyhnúť súdnemu sporu. Spory s rodinou odporkýň vznikli z toho dôvodu, že otec odporkýň bránil im vstupe na pozemok parc. č. XXXX/X. Vstup prehradil napr. zaparkoval svoje motorové vozidlo pred brámkou na pozemok, parc. č. XXXX/X. Znemožnil tak akýkoľvek príjazd a odjazd motorovým vozidlám z parc. č. XXXX/X. Konflikty riešila aj polícia. Čo sa týka oplotenia na pozemku parc. č. XXXX/X, tak toto bolo vybudované už v čase keď sa na pozemok nasťahovali, odporkyne si vybudovali murovaný múrik asi v roku 2000, tak ako stojí v súčasnosti. Tento múrik rešpektuje sporný prechod. Príjazdovú cestu užívali od samého počiatku čo nadobudli nehnuteľnosť parc. č. XXXX/X a nej stojaci rodinný dom od dedičov rodiny P., ktorí taktiež túto prístupovú cestu nerušene užívali od roku 1936. Podľa jeho vedomosti rodina P. prístupovú cestu k svoju pozemku sama vybuodovala a zriadila. Prístupová cesta bola vybudovaná ako odbočka z cesty ktorá smeruje z Majdánu do lesov, nejde o asfaltovú cestu, bola to niekedy cesta pre kone. Cesta bola vybudovaná k nehnuteľnosti asi v dĺžke 250 metrov od pôvodnej cesty. Podľa jeho vedomosti v minulosti ešte gróf Pálffy, ktorému patrili lesy v X. a okolí povolil rodine P. si vybudovať prístupovú cestu. Pán P. bol kováčom u grófa Pálfyho. Na otázku súdu, či existuje ešte iná prístupová cesta k nehnuteľnosti, resp. ďalšie samostatné vstupy na nehnuteľnosť, ktoré je možné využívať uviedol, že žiadna iná prístupová cesta ani vstup, ktoré sú v súčasnosti využívané neexistujú. Doposiaľ užívaná prístupová cesta je jedinou prístupovou cestou na nehnuteľnosť v ich užívaní. Inej cesty tam niet. V okolí nehnuteľnosti, sú iba lúky, role, príkry svah, cez ktoré lúky nie je vylúčené, že môže v lete prejsť motorové vozidlo, avšak na bežné využívanie ako prístupovej cesty okolie pozemku okrem už doteraz využívanej prístupovej cesty prispôsobené nie je. Podotkol že asi polovicu hranice pozemku obteká potok, zvyšná časť je les a hranica pozemku odporkyne. Žiadna cesta ktorá by pokračovala od pozemku do D. okrem už prístupovej vybudovanej cesty neexistuje. Od počiatku čo nadobudli nehnuteľnosti boli presvedčení že prístupová cesta slúži výlučne len na vstup na ich pozemok k ich nehnuteľnosti a nie je určená pre nikoho iného. Prístupová cesta končí pri vstupe na pozemok parc. č. XXXX/X, nikdy nepokračovala ďalej, a to ani do D.. Bola výlučne vybudovaná len na vstup na parc. č. XXXX/X. Bez už existujúceho samostatného vstupu by na svoju nehnuteľnosť nedostali, a preto má prístupová cesta pre nehnuteľnosť parc. č. XXXX/X hospodársky, ekonomický, vlastnícky a funkčný zmysel. Ďalej uviedol, že pôvodní vlastníci parc. č. XXXX/X. užívali prístupovú cestu do doby než im predali parc. č. XXXX/X v rovnakom rozsahu a zmenou vlastníctva parcely k žiadnej zmene v jej užívaní nedošlo.

Navrhovateľka G. sa v konaní pridržala obsahu všetkým písomných podaní a výpovedí jej právnych predchodcov, rodičov, pôvodných navrhovateľov Y. a Y.h a zotrvala na určení vecného bremena - práva prechodu, ktoré právo prechodu dobromyseľne využívali jej právni predchodcovia ako aj ich právni predchodcovia, ktorý vecné bremeno vydržali. Neexistuje žiadna iná prístupová cesta na pozemok iba predmetný už existujúci vstup. Prístupová cesta vždy končila na pozemku parc. č. XXXX/X, nepokračovala ďalej. Takýto stav bol od vytvorenia dvoch samostatných parciel 2128/2 a 2128/1. Navrhovateľka v konaní ďalej uviedla, že nedávno zistila, že v jednom geometrickom pláne našla chybu, ktorá vznikla pravdepodobne starším spôsobom vytyčovania a preto žiada o vypracovanie znaleckého posudku pre porovnanie stavu, ktorý bol vytvorený geometrickým plánom z roku 1941 s terajším stavom.

Právny zástupca navrhovateľky v konaní uviedol, že svoj návrh právne odôvodňuje poukazom na ust. § 151 ods. 1 OZ v zmysle ktorého právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť výkonom práva, vydržaním, pričom ust. § 134 OZ platia obdobne. Sú splnené všetky zákonné podmienky na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, keďže sporná časť pozemku patriaca odporcom tvorila a stále tvorí už po dobu takmer 70 rokov súčasť prístupovej cesty k pozemku navrhovateľov a po celú túto dobu bola využívaná ako prístupová cesta. Právo prechodu nikto v minulosti nespochyboval. Dlhodobým a dobromyseľným výkonom práva došlo zo zákona k vzniku vecného bremena vydržaním, ktoré vecné bremeno však nie je zapísané v katastri nehnuteľností a preto navrhovatelia majú naliehavý právny záujem na zosúladení právneho a skutočného stavu.

Právny zástupca odporkýň v konaní uviedol, že v minulosti prístupová cesta, ktorá patrí štátnym lesom a ktorá má parcelné č. XXXX viedla popri hranici susediacich pozemkov až k pozemku navrhovateľky

a nezasahovala do pozemku odporkýň, tak ako to je zakreslené aj na predloženom geometrickom pláne na č.l. 202 spisu. Medzičasom však došlo zo strany rodičov navrhovateľky k neoprávnenému zabratiu časti pozemku odporkýň, ktorú využívali rodičia navrhovateľky ako prístupovú cestu na svoj pozemok. Nie je zrejmé kedy mala začať plynúť vydržacia lehota vo vzťahu k právu zodpovedajúcemu vecnému bremenu a v prospech koho a na základe akých právnych relevantných skutočností. V priebehu konania navrhovateľka nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti a síce tie, že mala vydržať vecné bremeno spočívajúce v prechode a prejazde cez pozemok odporkýň, po zrušení predchádzajúceho prvostupňového rozsudku odvolacím súdom bolo dokazovanie doplnené v smere, ako žiadal odvolací súd a do spisu boli doložené listinné dôkazy, ktoré dokladujú prechod vlastníckeho práva k sporným pozemkom. Zo žiadnej z týchto zmlúv nevyplýva ani len zmienka o tom, že by niekto prechádzal cez pozemok odporkýň. U nikoho z právnych predchodcov navrhovateľky a ani u samotnej navrhovateľky neexistuje žiadny právny titul od ktorého by mohla odvodzovať dobromyseľnosť v tom, že je patrí právo prechodu cez pozemok odporkýň. Nejde len o to, že navrhovateľka nepreukázala existenciu takéhoto právneho titulu, ide aj o to, že takýto právny titul a ani len domnelý právny titul neexistuje. Pokiaľ ide o vyjadrenia navrhovateľky, v ktorých naznačuje, že hranice pozemkov, tak ako sú evidované v katastri nehnuteľností nemusia byť súladné so skutočným stavom, k tomu uviedol, že sa jedná o okolnosti, ktoré vôbec nesúvisia s predmetným konaním, ktorého podstata je vymedzená v petite žaloby a koná sa o určenie existencie vecného bremena vo vzťahu k časti pozemku ktorý patrí k odporkyniam. Doposiaľ celé dokazovanie bolo vykonávané vo vzťahu k tomuto petitu a po 7 rokoch konania nie je možné uvažovať o tom, že by bolo možné nejakým spôsobom tento petit zásadne meniť. Poukázal aj na to, že navrhovateľka nemá nárok ani na zriadenie vecného bremena, nakoľko existuje prístupová cesta, ktorou púšťa družstevníkov za účelom kosenia ich pozemkov. Pokiaľ by poukaz navrhovateľky na to, že evidencia hraníc pozemkov nie je v súlade so skutočným stavom bol pravdivý, znamenalo by to, že vydržania vecného bremena sa domáha na základe nesprávne vyhotoveného geometrického plánu, ktorý sama priložila k žalobe. Čo sa týka jej návrhu na dokazovanie znalcami, tak súd nemôže vykonať také dokazovanie, ktoré nesúvisí s predmetom konania, a ktoré navyše smeruje iba pre potreby navrhovateľky, ktorá ho chce zrejme využiť v inom konaní. Predmetom toho konania nie je a nikdy nebol spor o určenie hraníc pozemkov, preto takéto dokazovanie by zjavne presiahlo rámec tohto konania. Súd doplnil dokazovanie po rozhodnutí odvolacieho súdu v dostatočnom rozsahu, zo žiadneho z listinných dôkazov ktoré predložila v konaní navrhovateľka nevyplýva že by svedčili o existencii práva zodpovedajúceho vecnému bremenu resp. že by mali vzbudiť u nej alebo jej právnych predchodcov presvedčenie o tom, že im toto právo prejazdu patrí.

Odporkyňa v 1. rade v konaní uviedla, že sa pridrižiava výpovede svojho právneho zástupcu ako aj písomných vyjadrení súdu už zaslaných a nemá čo by k veci viac uviedla.

Odporkyňa v 2. rade v konaní uviedla, že sa pridrižiava výpovede svojho právneho zástupcu ako aj písomných vyjadrení súdu už zaslaných a dodala, že ako je z predložených listinných dôkazov zrejmé a to konkrétne z predložených fotografií daného miesta, tak navrhovateľ má možnosť prístupu na svoj pozemok aj z iných častí nielen po lesnej prístupovej ceste, ktorú využíva v súčasnosti. Tým, že rodičia navrhovateľky využívajú prístupovú cestu nachádzajúcu sa na časti pozemku, ktorý im patrí, tak ich obmedzujú, načo boli niekoľkokrát upozornení.

Svedok JE.f v konaní uviedol, že zotráva na svojom písomnom čestnom prehlásení zo dňa 12.8.2009 (z č.l. 35 spisu) a dodal, že situáciu pozná, nakoľko pozemok vo vlastníctve odporkýň bol predtým v spoluvlastníctve rodičov jeho manželky C. L., rodenej H., t.č. už nebohej. Rodičia jeho manželky sa volali H. On sám sa do rodiny H. priženil v roku 1961 a v tej dobe predmetnú nehnuteľnosť užívali ako poľnohospodársku pôdu. V 60-tich rokoch ešte na predmetnom území neboli postavené žiadne nehnuteľnosti okrem pozemku parc. č. XXXX/X., ktorý v súčasnosti užíva rodina X.. V tej dobe bol vo vlastníctve ich právnych predchodcov Y. a jeho manželky, ktorí nehnuteľnosti neskôr previedli na Y.. Rodina P. mala na pozemku parc. č. XXXX/X postavený starší rodinný dom. Začiatkom 90-tich rokov predal jeho svokor Y. pozemok S.i, otcovi odporkýň, ktorý ho neskôr previedol na svoje dcéry, odporkyne. Už v tej dobe bola parcela č. XXXX/X zameraná tak ako je aj súčasný stav. Má vedomosť o tom, že pán S.k si začal na svojom pozemku stavať dve rekreačné chaty a pozemok si aj oplotil, a to zo strany prístupovej cesty tým spôsobom, že plot nezasahoval do existujúcej cesty, ktorá viedla na pozemok rodiny X., kde je hlavný vchod, brána na pozemok č. XXXX/X a k rodinnému domu na ňom stojacom. Ďalej uviedol, že od roku 1961, kedy sa priženil, má vedomosť o tom, že prístupová cesta je využívaná vlastníckmi pozemku č. XXXX/X. Žiadna iná prístupová cesta na pozemok parc. č. XXXX/X nevedie. Z

jednej strany je pozemok ohraničený potokom a z druhej strany lesom. O tom, že časť prístupovej cesty vedie cez pozemok odporkýň sa dozvedel asi pred rokom, do tej doby sa domnieval, že cesta patrí štátnym lesom, nemal vedomosť o tom, že cesta zasahuje do pozemku odporkýň. Toto mu oznámili aj samotné odporkyne keď išiel na návštevu navrhovateľovi, pričom jedna z odporkýň mu zabránila pokračovať ďalej, postavila sa do stredu cesty a uviedla mu, že cesta je ich a preto ďalej nepôjde. Z uvedeného zostal prekvapený. V minulosti sa nikdy s takýmito tvrdeniami ani nárokmi zo strany odporkýň nestretol. On odporkyni uviedol, že roky cestu využíva a nikdy s tým nebol problém. Býva asi kilometer odtiaľ a z času načas po prístupovej ceste chodí a nikdy sa nestretol s tým, že by mu v prechode niekto bránil. Rodina X. prístupovú cestu nerušene užíva od roku 1968. Múr, ktorý je súbežný s cestou odporkyne postavili asi pred desiatimi rokmi a ohraničili si ním časť svojho pozemku ktorú dovtedy užívali. Cesta zostala voľná. Aj z toho dôvodu bol prekvapený, že si odporkyne v súčasnosti nárokujú aj časť pozemku pred múrom zasahujúcu do lesnej, prístupovej cesty. Svedočné si svedok neuplatnil.

Svedok G. a v konaní uviedol, že v minulosti bola parcela č. XXXX/X v súčasnosti patriaca odporkyniam v spoluvlastníctve a užívaní jeho rodičov H., ktorí nehnuteľnosť nadobudli dedením. Na tento pozemok chodil od detstva, od 5-6 rokov, mali tam zasiaté poľnohospodárske plodiny, napr. zemiaky a chodil na pozemok rodičom pomáhať. V 60-tich rokoch boli všetky pozemky na danom mieste nezastavané a boli využívané ako poľnohospodárske pozemky, s výnimkou pozemku parcela č. XXXX/X, ktorý v súčasnosti patrí rodine X., na ktorom bola postavená staršia chalupa. Už v tej dobe viedla k parcele č. XXXX/X nespúšaná prístupová cesta, a to v tvare a v teréne, tak ako je tomu aj v súčasnosti. Cesta sa žiadnym spôsobom nezmenila a bola vždy využívaná ako prístupová cesta, či už na pozemok parcela č. XXXX/X ako aj na susedné pozemky a teda aj na pozemok parcela č. XXXX/X, patriaci rodine X.. Iná cesta na pozemok parcelu č. XXXX/X nevedla, nakoľko tento je z časti ohraničený potokom a z časti lesom. Ide o menšiu dolinu. V dobe keď užívali pozemok parcela č. 2XXX/X v 60-tich rokoch jeho rodičia, tak tento pozemok nebol oplotený, bol oplotený iba zo strany susedného pozemku parcela č. XXXX/X, ktorý v tej dobe užívala rodina P., a ktorá tento pozemok užívala asi od 30-tich rokov. Zo zvyšných troch strán pozemok parcela č. XXXX/X oplotený nebol a to ani od potoka ani od druhého suseda, pozemku patriaceho v súčasnosti M. a ani od cesty. V 60-tich rokoch plot na hranici a pozemku rodiny X. zasahoval až po cestu, kde bola brána, ktorá viedla na túto cestu a bola vstupnou bránou na parc. č. XXXX/X. Na otázku súdu svedok uviedol, že ako on tak ani jeho predchodcovia nemali vedomosť o tom, že parcela č. XXXX/X, ktorá bola v ich vlastníctve, zasahuje časťou do lesnej prístupovej cesty. Domnievali sa, že pozemok im patrí len po hranicu lesnej cesty. Odkedy si pamätá, tak tam cesta bola v takom stave ako je teraz a myslel si, že patrí štátnym lesom. Parcelu č. XXXX/X, niekedy v rokoch 1985 až 1990 previedol jeho otec kúpnu zmluvou na S.a, ota odporkýň. Predmetnú kúpnu zmluvu však k dispozícii nemá. V súčasnosti býva v T. asi 6 km od daného miesta, párkrát sa na spornú parcelu bol pozrieť a preto vie, že odporkyne resp. ich otec vybuďovali na pozemku rekreačné chaty a pozemok si oplotili. Naposledy bol na pozemkoch v rokoch 2002 - 2003. V závere uviedol, že od doby čo chodil na dané pozemky ako dieťa vždy bola prístupová cesta nerušene užívaná, či už rodinou P. neskôr rodinou Saloňových ako aj ďalšími, ktorí ju užívali v domnení, že cesta je voľne prístupná a patrí zrejme Lesom SR. Svedočné si svedok neuplatnil.

Svedok M. v konaní uviedol, že s odporkyniami sú susedia v chatovej oblasti na P. a vlastní parcelu č. XXXX/X., ktorú nadobudol kúpnu zmluvou od predchádzajúcich vlastníkov v roku 1975. V tejto dobe nebol ako pozemok odporkýň tak ani ďalšie susedné pozemky zastavané s výnimkou pozemku rodiny X., kde bol starý rodinný dom, neskôr na pozemku vybuďovali nový rodinný dom. Pozemok odporkýň parcela č. XXXX/X., ako aj jeho pozemok bol charakterizovaný ako roľa a to aj ďalšie pozemky parcela č. XXXX/X, XXXX/X. V dobe keď nadobudol svoj pozemok, tak susedná parcela č. XXXX/X bola ešte vo vlastníctve a užívaní manželov H., ktorí ho využívali na pestovanie poľnohospodárskych kultúr. Svoj pozemok si ohraničil asi v roku 1975, nakoľko do tej doby nebol ohraničený ani jeho pozemok, ani pozemok odporkýň. Plot bol iba na pozemku rodiny Saloňových. Do roku 1989 - 1990 nebol pozemok odporkýň ohraničený ani zo strany potoka ani zo strany lesnej cesty. Pozemok ohradil až otec odporkýň S. potom čo v týchto rokoch parcelu č. XXXX/X nadobudol od manželov H.h. Múr, ktorý ide v súčasnosti súbežne asi 0,5 m popri lesnej ceste postavila až rodina Q.. Lesná prístupová cesta viedla v takom stave ako je v súčasnosti aj v minulosti, vie o tom preto, lebo dané miesto navštevoval minimálne 20 rokov predtým ako v roku 1975 nadobudol parcelu č. XXXX/X.. Cesta bola minimálne 70 rokov využívaná či už lesným podnikom napr. pri ťažbe a starostlivosti o les ako aj rodinou P.. O tom, že prístupová cesta vedie cez časť pozemku odporkýň sa dozvedel asi pred dvoma rokmi keď začali odporkyne brániť rodine X. v prístupe na ich pozemok. Do tej doby sa domnieval ako aj okolití susedia, že cesta patrí lesnému

podniku, bola nerušené využívaná rodinou X. ako aj ich právnymi predchodcami. Rodine X. bolo bránené v prístupe na ich pozemok a k rodinnému domu tým spôsobom, že otec odporkyň zaparkoval auto na prístupovú cestu pred bránu X., ktorí sa nemali ako dostať, či už zo svojho pozemku alebo na svoj pozemok. Iná prístupová cesta na pozemok parc. č. XXXX/X nevedie, z jednej strany je tento pozemok ohraničený potokom a z druhej lesom. Údržbu prístupovej cesty najmä odhŕňanie snehu zabezpečuje Obecný úrad D.. Čo sa týka ďalších úprav, tak tieto riešili svojpomocne, pričom Y. Saloň sa na týchto prácach zo všetkých susedov podieľal najviac. Svedočné si svedok neuplatnil.

Z notárskej zápisnice zo dňa 25.7.1967 sp. zn.: NZ 547/76, N 545/67 štátneho notárstva v Trnave súd zistil, že notárska zápisnica obsahuje kúpnu zmluvu uzavretú medzi predávajúcimi U. predmetom ktorej je prevod nehnuteľností parc. č. XXXX/X a nej postaveného rodinného domu, ktoré predávajúci zdedili.

Z výpisu z listu vlastníctva č. 43 Správy katastra Trnava (z č.l. 8 spisu) súd zistil, že pôvodní navrhovatelia Y. boli bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností parc.č. XXXX/X o výmere 1250 m² - zastavané plochy a nádvoria ako aj rodinného domu postaveného na predmetnej parcele súp. č. XXX.

Z výpisu z listu vlastníctva č. 43 Správy katastra Trnava (z č.l. 371 spisu) súd zistil, že navrhovateľka Iveta Saloňová je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností parc.č. XXXX/X o výmere 1250 m² - zastavané plochy a nádvoria ako aj rodinného domu postaveného na predmetnej parcele súp. č. XXX, ktoré nehnuteľnosti nadobudla na základe kúpnej zmluvy.

Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX Správy katastra Trnava (z č.l. 9 spisu) súd zistil, že odporkyne sú každá v podiele 1/3-iny podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti parc.č. XXXX/2 o výmere 1089 m² - zastavané plochy a nádvoria.

Z potvrdenia Obecného úradu D. zo dňa 12.8.2009 (z č.l. 33 spisu) súd zistil, že Obecný úrad D. potvrdil, že k rodinnému domu rodiny X. vedie nespevnená cesta, ktorá sa v minulosti ako aj v súčasnosti využíva ako prístupová cesta na ich pozemok na ktorom majú postavený rodinný dom. Predmetná nespevnená cesta viac ako 60 rokov slúži ako prístupová cesta na pozemok rodiny X. a k ich rodinnému domu kde končí. Žiadna iná prístupová cesta k rodinnému domu rodiny X. nevedie.

Z písomných čestných prehlásení svedkov U. zo dňa 12.08.2009 (z č.l. 34-39 spisu) súd zistil, že uvedení svedkovia čestne prehlásili, že nespevnená cesta, ktorá vedie k rodinnému domu rodiny X. je už viac ako 70 rokov nimi využívaná ako prístupová cesta a táto prebieha tak, ako je to uvedené na vytyčovacom nákrese vyhotovenom Ing. X. dňa 24.4.1996 a tak ako je zakreslená červenou farbou na geodetickom pláne Ing. L. zo dňa 2.2.2009.

Z pozemkovej knihy, vložky č. XXX (č.l. 462 spisu) zistil, že pôvodnými spoluvlastníkmi ešte nerozdelenej parc. č. XXXX boli sestry P.aždá v 1/2-ici, ktoré nehnuteľnosť nadobudli dedením. V roku 1936 P. predala svoj podiel na nehnuteľnosti manželom Y. ktorí sa stali každý spoluvlastníkom parc. XXXX v 1/4-ine. V roku 1941 došlo medzi vtedajšími spoluvlastníkmi manželmi P. k dohode o rozdelení spoluvlastníctva parc. č. XXXX zapísanej na vložke č. na dve samostatné parcely a to parc. č. XXXX/X a XXXX/X, každá o výmere 1250 m² (č.l. 462). Spoluvlastníkmi parc. č. XXXX/X sa stali Y. spolu s manželkou C. každý v 1/2-ici. Výlučnou vlastníčkou parc. č. XXXX/X sa stala H.

Z uznesenia štátneho notárstva v Trnave sp. zn. D 3/63-7 zo dňa 28.1.1963 (č.l. 449 spisu) súd zistil, že po poručiťovi Y.i zomrelom XX.XX.XXXX zdedila nehnuteľnosť zapísanu v pozemkovej knihe vo vložke č. XXX ako parc. č. XXXX vedenj na poručiťela v 1/4-ine jeho manželka C. (poz. správne mal byť predmetom dedenia podiel 1 na novovznikutej parc. XXXX/X). C. P. sa tak stala výlučnou vlastníčkou parc. č. XXXX/X, zapísanej do novej vložky č. XXX.

Z rozhodnutia štátneho notárstva v Trnave D 348/67-13 z 23.2.1967 (č.l. 459) súd zistil, že po C.j zomrelej dňa 5.2.1967 zdedili v roku 1967 parc. č. XXXX/X, zapísanú vo vložke XXX jej deti S., U., ktoré sa tak stali spoluvlastníkmi parc. č. XXXX/X každý v 1/3-ine.

Z notárskej zápisnice NZ 547/67, N 545/67 (č.l. 390, 464) súd zistil, že S. zdedenú nehnuteľnosť parc. č. 2128/1 vedenú vo vložke XXX predali dňa 25.7.1967 manželom Y.

Z výpisu listu vlastníctva č. XX pre katastrálne územie D. (č.l. 371) súd zistil, že manželia Y. kúpnu zmluvou previedli parc. č. XXXX/X vo výmere 1250 m² na svoju dcéru G. ktorá sa stala výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti.

Z rozhodnutia Štátneho notárstva v Trnave D 2371/83-24 (č.l. 467) mal súd preukázané, že po poručiťke H. zomrelej 8.11.1983 zdedil parc. č. XXXX/2 vedenú vo vložke XXX manžel alebohej Y. Z kúpnej zmluvy zo dňa 18.4.1989 (č.l. 45) mal súd preukázané, že Y. predal parc. č. XXXXX/X o výmere 1.250 m² kupujúcej A.

Z výpisu listu vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie D. (č.l. 9) súd zistil, že ako spoluvlastníčky parc. č. XXXX/X sú vedené Denisa Šottníková, Renáta Utašiová, rodená Šottníková, Lenka Bučanová, rodená Šottníková, každá v 1/3-ine, a to na základe darovania.

Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Vecné bremeno môže vzniknúť aj na základe vydržania. Subjektom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa môže stať ktorýkoľvek zo subjektov občianskoprávných vzťahov. Môže to však byť iba tá osoba, ktorá požíva ochranu podľa § 129 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, t.j. tá, ktorá vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba (§ 129 ods. 1), pričom je vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere o tom, že jej takéto právo patrí (§ 130 ods. 1), t.j. že je oprávneným držiteľom. Ďalej musí ísť o spôsobilý predmet vydržania, pričom držba musí trvať po určitú dobu (10 rokov) nepretržite a je možné do nej započítať aj dobu oprávnenej držby právneho predchodcu držiteľa. Právne účinky vydržania nastávajú priamo zo zákona, čo znamená, že splnením uvedených podmienok nielen vzniká právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ale vzniká aj jemu korešpondujúca povinnosť z vecného bremena. Týmto okamihom sa menia právne vzťahy držby zodpovedajúcej vecnému bremenu na právny vzťah z vecného bremena.

Na základe zhodných výpovedí účastníkov, svedkov a listinných dôkazov mal za preukázané, že navrhovateľka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností parc.č. XXXX/1 o výmere 1250 m² - zastavané plochy a nádvoria ako aj rodinného domu postaveného na predmetnej parcele súp. č. XXX a odporkyne sú v podiele 1/3-iny podielovými spoluvlastníkmi susednej nehnuteľnosti parc.č. 2XXX/X o výmere 1089 m² - zastavané plochy a nádvoria, ktoré nehnuteľnosti nadobudla od svojich rodičov Y. na základe kúpnej zmluvy z roku 2012. K pozemku navrhovateľky vedie cez časť pozemku odporkyň lesná nespevnená cesta, ktorá slúži ako prístupová cesta na parc. č. XXXX/X a k rodinnému domu na ňom postavenom. Lesná nespevnená cesta vedúca na hranici lesa vstupuje na pozemok navrhovateľky parc. č. XXXX/X cez vstup, bránu v oplotení výlučne už len z pozemku odporkyň parc.č. XXXX/X, do ktorého

pozemku sa táto cesta včleňuje. Týmto spôsobom je cesta využívaná navrhovateľkou ako aj jej právnymi predchodcami dlhodobo asi 70 rokov. Medzi navrhovateľkou resp. jej rodičmi, ktorí na ňu nehnuteľnosti previedli v roku 2012 a odporkyňami dochádzalo k susedským sporom, nezhodám a konfliktným situáciám. Zo strany odporkyň začalo byť bránené rodičom navrhovateľky ako aj ďalším osobám v prístupe motorovým vozidlom na parc. č. XXXX/X. Odporkyne svoje konanie odôvodňovali tým, že ak navrhovateľka resp. jej právny predchodcovia využívali a stále využívajú prístupovú cestu, ktorá vstupuje na pozemok parc.č. XXXX/X z ich pozemku parc.č. XXXX/X tak, užívajú časť ich pozemku bez ich súhlasu a teda protiprávne. Uvedené nebolo medzi účastníkmi sporné. Spornou zostalo posúdenie vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Navrhovateľka sa v konaní domáhala určenia práva prechodu na základe vydržania, pričom poukazovala na to, že okrajovú časť pozemku odporkyň vo výmere 61 m², do ktorej zasahuje prístupová cesta dlhodobo nerušene užívali jej právni predchodcovia, rodičia od roku 1967, kedy parc. č. XXXX/X kúpili a nerušene cestu užívali aj ich právny predchodcovia, od ktorých nehnuteľnosti kúpili (rodina P.). Vecné bremeno, tak podľa názoru navrhovateľky vzniklo dlhodobým výkonom práva spočívajúcim vo využívaní časti pozemku odporkyň ako prístupovej cesty. Odporkyne v konaní namietali vznik vecného bremena vydržaním, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky. V konaní tak zostala medzi účastníkmi spornou otázka oprávnenosti držby.

Vecné bremeno je možné charakterizovať ako vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať (pati, facere, non facere). Vyznačuje sa teda tým, že spočíva v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka, alebo na prospech určitej fyzickej alebo právnickej osoby, toto obmedzenie je späté so zaťaženou nehnuteľnosťou (obmedzenie vlastníka) v prospech panujúcej nehnuteľnosti. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe (§ 151n a nasledujúce Občianskeho zákonníka). Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť, rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu rozhodnutie štátneho orgánu. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej desať rokov, ak sú splnené aj ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva, uvedené v § 134 Občianskeho zákonníka. Zákonnými podmienkami vydržania sú oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania. Na rozdiel od držby je vlastníctvo (§ 123 a nasledujúce Občianskeho zákonníka) chápané ako najvyššia právna moc nad vecou. Jeho obsahom je právo vlastníka vec držať, užívať a disponovať s ňou. Vlastník má teda zo zákona základné oprávnenia, ktorými sú právo vec držať, vec užívať, požívať jej plody a úžitky a právo s vecou disponovať. Z uvedeného vyplýva, že právo vec držať (tzv. právo držby) znamená nakladať s vecou ako s vecou vlastnou. Ide tu teda o základné, východiskové oprávnenie vlastníka, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre výkon oprávnení ostatných. Podľa vzťahu k predmetu vlastníctva Občiansky zákonník rozlišuje držiteľa oprávneného a neoprávneného, keď v ustanovení § 130 ods. 1 definuje len držiteľa oprávneného. Oprávnená držba spravidla spočíva na skutkovom omyle, keď sa oprávnený držiteľ domnieva, že bol napr. urobený právny úkon, hoci tomu tak nebolo, alebo naopak o určitej skutočnosti, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu, či inak bráni vzniku práva, nemá vedomosť. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci.

Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdacie titul. Subjektívny pocit navrhovateľov ako držiteľov (že im právo prechodu patrí) nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nie je treba, aby vydržiteľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia vlastníctva, ale postačí existencia takéhoto nadobúdacieho titulu (aj putatívneho), ktorý jeho vnútorné presvedčenie, že sa stal vlastníkom veci, dostatočne opodstatňuje. V zmysle právneho názoru odvolacieho súdu súd doplnil dokazovania o podklady, listiny na základe ktorých právni predchodcovia účastníkov, najmä navrhovateľky nadobudli vlastníctvo k parcele č. XXXX/1. Z týchto predložených listinných dôkazov mal súd preukázané (a nebolo medzi účastníkmi nakoniec ani sporné), že pôvodnými spoluvlastníkmi parc. č. XXXX zapísanej v pozemkovej knihe vo vložke č. XXX boli sestry P. rodená Q.

každá v 1/2-ici, ktoré nehnuteľnosť nadobudli dedením (č.l. 462). V roku 1936 P.á predala svoj podiel na nehnuteľnosti manželom Ambrózovi a Františke Mrázovým, ktorí sa stali každý spoluvlastníkom parc. XXXX v 1/4-ine. V roku 1941 došlo medzi vtedajšími spoluvlastníkmi manželmi P. k dohode o rozdelení spoluvlastníctva parc. č. XXXX zapísanej na vložke č. na dve samostatné parcely a to parc. č. XXXX/X a XXXX/X, každá o výmere 1250 m² (č.l. 462, 66). K rozdeleniu došlo na základe geometrického plánu IA.va z 19.5.1941 (č.l. 65). Spoluvlastníkmi parc. č. XXXX/X sa stali Y. spolu s manželkou C. každý v 1/2-ici. Výlučnou vlastníčkou parc. č. XXXX/X sa stala RE.. Z listinného dôkazu Uznesenia štátneho notárstva v Trnave D 3/63 (č.l. 44) mal súd za preukázané, že po poručiteľovi Y.vi zomrelom 28.12.1962 zdedila v roku 1963 1/4-inu parc. č. XXXX, správne 1/2-icu parc. č. XXXX/1 jeho manželka C., ktorá sa tak stala výlučnou vlastníčkou parc. č. XXXX/1, zapísanej do novej vložky č. XXX. Z rozhodnutia štátneho notárstva v Trnave D 348/67-13 z 23.2.1967 (č.l. 459) mal súd preukázané, že po C. zomrelej dňa 5.2.1967 zdedili v roku 1967 parc. č. XXXX/1, zapísanú vo vložke 793 jej deti S. ktoré sa tak stali spoluvlastníkmi parc. č. 2128/1 každý v 1/3-ine. K chybám a nepresnému, nesprávnemu označeniu parcely pri prevodoch (napr. rozhodnutie štátneho notárstva v Trnave 6D 1680/86) došlo z dôvodu, že usporiadanie vzťahov z minulosti nebolo bezprostredne zohľadnené v evidencii nehnuteľností a k usporiadaniu, zápisu aktuálneho stavu došlo až s odstupom niekoľkých desiatok rokov (a to aj na základe súdnych rozhodnutí - konanie Okresného súdu Trnava sp. zn. 10C 2569/87). Z norárskej zápisnice NZ 547/67 (č.l. 464) mal súd preukázané, že S. rodená P., U. zdedenú nehnuteľnosť parc. č. XXXX/X vedenú vo vložke XXX predali dňa 25.7.1967 manželom Y. Z rozhodnutia Štátneho notárstva v Trnave D 2371/83-24 (č.l. 467) mal súd preukázané, že po poručiteľke H. zomrelej 8.11.1983 zdedil parc. č. XXXX/X vedenú vo vložke 468 manžel nebohej Y.. Z kúpnej zmluvy zo dňa 18.4.1989 (č.l. 45) mal súd preukázané, že Y. predal parc. č. XXXXX/X o výmere 1.250 m² kupujúcej A. Zo všetkých predmetných listinných dôkazov mal súd preukázané, že ani v jednom právnom titule (či už rozhodnutí o dedičstve alebo kúpnej zmluve) nie je a nenachádza sa tam čo i len zmienka o prechádzaní na pozemok parc. č. XXXX/X, nenachádza sa tam zmienka o práve vecného bremena prechodu a vstupu a žiadna zmienka ani o inej skutočnosti, dôvode, prečo by si navrhovateľa a jej právni predchodcovia mali myslieť, že im právo na vstup na ich pozemok cez pozemok odporkýň parc. č. XXXX/2 patrí. Súd tak preukázané, že u žiadneho z právnych predchodcov navrhovateľky (od roku 1941) neexistoval čo i len domnelý právny titul, na základe ktorého by bolo možné konštatovať oprávnenosť držby práva vecného bremena prechodu a prejazdu. Pri posúdení toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí, z ktorej vyplýva, že nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa, dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať i k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda i k právnemu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva. Pokiaľ sa navrhovateľka a jej právni predchodcovia ako nadobúdatelia nehnuteľnosti parc. č. XXXX/1 uspokojili iba s dlhodobo zaužívaným stavom voľného prechodu cez časť susedného pozemku odporkýň, prípadne ústnym oznámením, tvrdením právnych predchodcov, že takéto právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa vykonáva, pričom táto okolnosť nebola uvedená v zmluve o prevode nehnuteľnosti (resp. v inom podklade) a nadobúdatelia sa o existencii takéhoto práva nepresvedčili, nemôžu byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere (nemôžu byť dobromyseľní), že im toto právo prechodu prislúcha, patrí lebo pri normálnej opatrnosti, ktorú je možné od každého požadovať, by si existenciu tohto práva, prípadne právneho titulu, ktorý mal za následok jeho vznik, overili. Navrhovateľka v konaní tvrdila, že ona a jej rodičia mali v minulosti dlhodobo zabezpečený bezproblémový vstup do nehnuteľnosti, a táto skutočnosť predstavovala dôvod (titul?), prečo si mysleli, že im právo na bezproblémový vstup na ich pozemok patrí a teda predstavovala právny titul oprávnenej držby. Takýto záver a právnu konštrukciu ale súd nepokladá za správnu. Skutočnosť, že niekto vykonáva určité právo akoby mu patrilo, sama o sebe ešte predsa neznamená, že mu aj skutočne toto právo prislúcha. Ak navrhovateľkyni rodičia dlhodobo prechádzali na svoju nehnuteľnosť cez pozemok odporkýň a nikto im v tom nebránil, tak predsa toto konanie samo osebe nie je dôvodom a už nie právnym dôvodom (ako tvrdí navrhovateľka) vzniku práva prechodu a vstupu cez cudzí pozemok. Pokiaľ sa právo prechodu a prejazdu cez susediaci pozemok, patriaci odporkyniam, zo strany navrhovateľky resp. jej právnych predchodcov v minulosti realizovalo, tak bez právneho titulu, ktorý tým pádom sponchybuje dobromyseľnosť navrhovateľky a všetkých jej právnych predchodcov v súvislosti s držbou predmetného práva. Cez cudzí pozemok je možné prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov; okrem vecného práva môže ísť napríklad o záväzkový vzťah, môže ísť o výprosu (vlastník pozemku prechádzanie iných osôb cez pozemok trpí, bez toho, aby k tomuto prechádzaniu vzniklo nejaké právo), alebo môže ísť o užívanie cudzieho pozemku ako účelovej komunikácie. Skutočnosť, že sa niekto chová spôsobom, ktorý naplňuje možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (napr. prechádza cez cudzí pozemok) ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva. Predpokladom držby a vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu

je oprávnená držba tohto práva; držiteľ musí byť teda so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 595/2001). Ak chcela byť navrhovateľka v konaní procesne úspešná, bolo jej povinnosťou pred súdom dostatočne hodnoverne preukázať, že sú splnené všetky zákonné podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, práva prechodu cez pozemok odporkýň. Navrhovateľka neuniesla dôkazne bremeno, ktoré ju zaťažovalo a nepreukázala, že vo vzťahu k časti sporného pozemku po celú vydržaciu dobu pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemala a ani nemohla mať dôvodné pochybnosti (tak ako aj jej právny predchodcovia) o tom, že jej toto právo prechodu, právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Podmienky vydržania musia byť splnené kumulatívne, ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. Oprávnenosť držby je jednou z podmienok vzniku vecného bremena vydržaním. Nakoľko navrhovateľka nepreukázala oprávnenosť držby, nepreukázala dobromyseľnosť, že jej a jej právnym predchodcom počas celej doby od vzniku parc. č. 2128/1 právo prechodu zodpovedajúce vecnému bremenu patrí ako jeden z predpokladov vydržania k vydržaniu nedošlo a žalobu súd ako nedôvodnú zamietol. Z dôvodu, že súd nemal preukázaný jeden zo základných zákonných predpokladov vydržania a to dobromyseľnosť, čo samo osebe viedlo k prijatiu záveru o nedôvodnosti žaloby, tak súd len a len z tohto dôvodu nevykonával ďalšie dokazovanie v odvolacím súdom naznačenom smere, keď má za to, že toto by bolo pri danom právnom posúdení a prijatom právnom názore už bezvýznamné (napr. porovnávanie geometrických plánov, posudzovanie charakteru a vlastníctva nespevnenej cesty atď.).

V závere je nutné ešte dodať, že po vykonanom dokazovaní je súd toho názoru, že predmetné vzťahy bolo možné medzi sporovými stranami usporiadať aj mimosúdne a je evidentné, že spor a konfliktné situácie vznikajúce medzi účastníkmi majú pôvod v nie najlepších medziľudských vzťahoch účastníkov. Navyše v priebehu konania došlo aj na strane navrhovateľov k zmene účasti a súd mal za to, že to povedie k upokojeniu a zmierlivému ukončeniu sporu a nebude možné vylúčiť ani, že vstupujúca navrhovateľka ďalej na súdnej, arbitrážnej úprave nebude ďalej trvať. Odporkyne sa na ostatnom pojednávaní vyjadrili, že nehnuteľnosť parc. č. XXXX/X využívajú len veľmi málo, nezdržiavajú sa tam a navrhovateľke resp. jej rodičom ani žiadnym spôsobom v súčasnosti (a tvrdia že aj v minulosti) v prechode, vstupe nebránia, neobmedzujú ich. Aj z tohto pohľadu sa javí ďalšie zotrvávanie navrhovateľky na požadovanom určení za neúčelné, nevhodné a zbytočné a nie je súdu celkom zrejmý cieľ aký sa snaží požadovanou úpravou dosiahnuť, keď faktický a reálny súčasný stav sa javí totožný s tým akého sa domáha súdnym rozhodnutím - neobmedzený vstup a prechod k parc. č. XXXX/X.

Navrhovateľka v konaní nie celkom určite a zrozumiteľne navrhla doplniť dokazovanie o znalecké dokazovanie, ktoré by malo odstrániť podľa jej názoru v minulosti vzniknutú chybu pri značení hraníc pozemkov v katastrálnej mape, prípadne, že táto chyba sa potom premietla aj do v minulosti vypracovaných geometrických plánov. Súd tento neurčitý návrh na doplnenie dokazovania nevykonával a v plnom rozsahu sa stotožňuje s právnym názorom právneho zástupcu odporkýň, že doplnenie dokazovania v tomto smere bezprostredne s predmetom daného konania nesúvisí a nemá vplyv na právne posúdenie (ne)splnenia podmienok vydržania čo je rozhodujúce a zásadné a z doposiaľ vykonaného dokazovania dostatočne preukázané tak, aby bolo možné uzavrieť, že nebol splnený jeden zo zákonných predpokladov vydržania. Technické okolnosti, ktoré žiada navrhovateľka znaleckým dokazovaním posúdiť vôbec nesúvisia s predmetným konaním, ktorého podstata je jasne vymedzená a doposiaľ celé dokazovanie bolo vykonávané vo vzťahu k petitu o určení vecného bremena. Po 7 rokoch konania nie je preto ani možné uvažovať o tom, že by bolo možné nejakým spôsobom tento petit zásadne meniť a súd by takúto zmenu z uvedeného dôvodu ani nepripustil a odkázal by navrhovateľku na samostatné konanie a podanie si samostatného návrhu (ktorým by sa mohla domáhať či už určenia hraníc nehnuteľnosti, zriadenia vecného bremena a pod. nárokov). Predmetom tohto konania nie je a nikdy nebol spor o určenie hraníc pozemkov, resp. iné nároky a preto takéto dokazovanie by zjavne presiahlo rámec tohto konania. Je treba ešte dodať, že podľa navrhovateľkou predloženej leteckej snímky (č.l. 471, 373), na ktorej je zachytený, ňou tvrdný, polohový rozdiel hraníc uvedených v katastrálnej mape a reálnych hraníc na danom mieste, tak navrhovateľka by ako prístupovú cestu vôbec nevyužívala časť parc. XXXX/2 a bol by to preto len dôvod na zamietnutie žaloby ako nedôvodnej, v ktorej žalobe sa domáha zriadenia vecného bremena prechodu práve cez časť parc. č. XXXX/2. Z uvedeného dôvodu súdu nie sú ani celkom zrejmé dodatočné úvahy, spochybňovania a tvrdenia navrhovateľky (treba zdôrazniť, že zatiaľ nepreukázané) o ňou zistených nezrovnalostiach v hraniciach pozemkov, keď sama (!) v súčasnosti spochybňuje, že využíva právo prechodu cez pozemok odporkýň a využíva právo prechodu cez iný pozemok ako je parc. č. XXXX/2 (zrejme lesný pozemok). Navyše treba dodať, že pri

takýchto tvrdeniach s poukazom na leteckú snímku (ktorou v súčasnosti navrhovateľka argumentuje a žiada jej prešetrenie, vysvetlenie), tak sama navrhovateľka užíva parc. č. XXXX/1 v iných hraniciach ako sú vyznačené na leteckej snímke a podľa snímky neoprávnene užíva (a má oplotenú) cudziu, príľahlú časť pozemku susediaceho s lesom.

Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že navrhovateľke ako vlastníčke nehnuteľností parc. č. XXXX/1 zapísanej na liste vlastníctva č. XX pre k.ú. D. nevzniklo právo prechodu a prejazdu zodpovedajúce vecnému bremenu cez pozemok odporkýň parc. č. XXXX/2 zapísanej na liste vlastníctva č. XXX pre k.ú. D., pretože nesplnila podmienku vydržania.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 11 ods.1 a § 13 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. tak, že procesne plne úspešným odporkyniam priznal plnú náhradu trov konania v sume 99,50 eur za zaplatený súdny poplatok za odvolanie a za trovy právneho zastupovania vo výške 1.010,23 eur proti procesne neúspešnej navrhovateľke.

Základná sadzba tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby vzhľadom na neurčitú hodnotu predmetu sporu predstavuje 1/13 výpočtového základu § 11 odsek 1 písm. a/ advokátskej tarify. V zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži 50 % ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

Odmena za jeden úkon právnej služby predstavovala pri zastupovaní troch osôb v roku 2011 sumu 85,50 eur + režijný paušál 7,41 eur + DPH 18,58 eur spolu teda 111,49 eur, pričom v uvedenom roku boli prevedené tieto úkony:

27.1.2011 prevzatie a príprava zastúpenia 111,49 eur

23.3.2011 vyjadrenie k návrhu 111,49 eur

12.10.2011 účasť na pojednávaní 111,49 eur

odvolanie proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení 60,19 eur (13a ods. 2 písm. b)

odvolanie proti rozsudku vo výroku náhrade trov konania 60,19 eur

Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2014 predstavovala sumu 92,81 eur + režijný paušál 8,04 eur spolu teda 100,85 eur, pričom v uvedenom roku boli prevedené tieto úkony:

25.2.2014 príprava a prevzatie zastúpenia 100,85 eur

27.2.2014 odvolanie proti rozsudku vo veci samej 100,85 eur

Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2015 predstavovala sumu 96,80 eur + režijný paušál 8,39 eur spolu teda 105,19 eur a v uvedenom roku boli prevedené tieto úkony:

- 20.1.2010.10.2015 písomné podanie na súd 105,19eur

Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2016 predstavovala sumu 99 eur + režijný paušál 8,58 eur spolu teda 107,58 eur a v uvedenom roku boli prevedené tieto úkony:

- 5.2.2016 porada s klientkami 107,58 eur

- 5.2.2016 účasť na pojednávaní 33,33 eur (1/4 odmeny, § 13a ods. 4 vyhlášky)

- 17.3.2016 účasť na pojednávaní 107,58 eur

Celková náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje sumu 1.010,23 eur s tým, že v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p. priznanú náhradu trov konania uložil zaplatiť navrhovateľke na účet právneho zástupcu odporkýň.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3 O.s.p./ (z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené podmienky konania, rozhodol vecne nepríslušný súd prvého stupňa, rozhodnutie súdu prvého stupňa vyniesol vylúčený sudca alebo súd prvého stupňa bol nesprávne obsadený; to neplatí, ak senát rozhodoval namiesto samosudcu,
- konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a O.s.p./,
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- súd prvého stupňa neprihliadol na námietky odvolateľa napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky podľa § 175 ods. 3 O.s.p., časť prvej vety za bodkočiarkou.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

V prípade, že povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona /zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok /